

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petítorsó térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A züllött gyermekek.

Sokan vannak, nagyon sokan. És még mindig szaporodnak, akárcsak eső után a gomba; azok a helyek, hol a szegénység lakik, hemzsegnek tőlük.

Már messziről rájuk lehet ismerni. Elhanyagolt, rongyos, piszkos ruha, mosdatlan, félig kiélt, sőt nem ritkán, már ebben a korban egészen elélt ábrázat, részint az álmatlanságtól, részint az éhségtől, nem egyszer a kora nemi élvezetektől elgyötört test; alattomos, vad tekintet általános jellegzőjük.

Természetesen, ha az üzlet jövedelmez, a csibész ifjak külseje is megváltozik, sőt olykor uri szint is ölt.

Egy részük alkalmazásban van, java részük azonban, kivált a városokban, többnyire munka nélkül ácsorog, hol az utcán, hol az udvaron, majd a munkanélkül való szép napokon csapatokban verődnek össze a réteken s beépítetlen területeken s 10—15-en társaságba állnak,

TÁRCZA.

Látogatás.

György tekintélyes polgár volt. Jól ment a dolga. Felesége szép, takaros, — gyermekei egészségesek, értelmesek. Házatája rendben, — gazdasága gyarapodott. Földjei jó maggal fizettek a gondos munkáért, — állatai jóléteből függen ugrándoztak, mert „a gazda szeme hizlalta őket.”

Százan is irigyelték Györgyöt a faluban. Elmondogatták, hogy milyen jól megy neki, milyen szerencsés, hogy milyen könnyű neki. György csak mosolygott az ilyen beszédeken és ha kérdezték — mit csinál, hogy az ő házatája, dolgai nagyobb rendben vannak, mint a másé? — azt felelte rá: tegyétek ti is azt, a mit én! Mig ti itt töltitek az időt a malom alatt pipázgatva és embereket szólva, vagy mig Jakab gazdának hordjátok a pénzt a koresmába, addig én megnézem, hogy van-e lónak, marhának ennivalója, tiszta-e az istálló, meg az ól? A pénzemet meg arra adom, hogy a szekér, eke rendben legyen és a földemnek hozatok trágyát, hogy teremjen. Vasárnap se azon töröm a fejemet, hogy a pap miképpen végezte a dolgát a templomban, hanem én magam igyeksem Istenemnek a vett jókért hálát adni és új segítséget kérni a jövőre és így, mikor magam elvégeztem a munkámat, a mint tudtam, az áldást az Istenre bízom. Reggelenként is tőle kérem az áldást napfölkeltén és neki köszönöm meg napnyugtával. Így azután rendben mennek a dolgaim s a mit magam nem tudok, elvégzi azt helyettem az Isten.

játszanak, beszélgetnek, vagy éretlen tréfékkel s duhajkodással mulattatják egymást s a járó-kelő embereket. Elhanyagolt, többnyire iskolázás és nevelés nélkül felnőtt százanandó teremtések.

Nem törődik ezeknek nagy részével senki, nőnek mint a gyom a parlag földön. Még a szülők testi gondozását is nélkülözik sokan, vagy tán nincs is, akit szüleiknek nevezhetnének.

Ezek a társadalom, különösen a nagyobb városok piszkai, élősdiei s nyomorékjai s a kereszténység gyalázata, kikért Isten előtt felelősök mindazok, akik tehetnének s nem tesznek értök semmit.

Hogy teremnek a züllött gyermekek?

Az ember első és leghatalmasabb ösztöne kétségkívül az életösztön. Mikor az a szegény anya világra hozza gyámoltalan gyermekét, nem gondol arra, hogy miképpen neveli fel, ki gondozza, ki védelmezi az élet ezer insége és veszedelme között, pedig sokszor még az sincs, akit

Jámbor, istenfő ember, igaz ember! mondogatták a jobbérzésűek.

Könnyű neki, van miből! így szóltak az elégedetlenek.

Egyszer aztán meglátogatta az Isten Györgyöt. — Nem úgy épen, mint hajdan az istenfő Jóbót az ő szövetség idején, hogy mindene elpusztult volna. Hanem olyan volt a látogatás, hogy sok bosszuság, baj érte. Először a marhái estek ragadós száj- és körömfájásba és nem lehetett a tejet két hónapig értékesíteni. Azután a földjeit nem tudta jól megszántani, alig termették meg a magot. Azután a gyerekei betegek lettek és sokba került a doktor meg a patika. — A tetejébe még a villám felgyújtotta egyik tanyáját és hogy a mérték beteljék — a felesége örökösén haragos, roszkedvű volt odahaza, — végre siró göresöket kapott a sok idegességtől.

Volt is beszéd a malom alatt, meg a koresmákban. No ott az istenes György, hiába imádkozott, hiába fáradozott, mégis meglátogatta az Isten őt is!

Hát érdemes-e jónak, becsületesnek lenni, mikor az ilyent is veri az Isten? Nem jobb-e könnyebben élni, így legalább van miért verje az Isten az embert!

Igy filozofáltak a malom alatt és a Jakab erszényét is megduzzasztotta ez a filozófia.

György pedig a sok bosszuság között nem változott meg, legfőleg egy kicsit szomorubb és komolyabb vonás mutatkozott az arcán. De azért sem nem dühösködött, sem káromló szó nem hallatszott az ajkán, — sem nem dicsekedett a jámborságával, — nem mutatott magára nagy bőbeszédűvel, hogy ime itt a szent ember, a ki az Isten látogatását jó szívvel türi!

szerencsétlen gyermeke apjának nevezhetne.

Az istenfőbbje úgy gondolkodik: az a jó Isten, aki gondot visel az égi madárra, ki a mezők liliomát ruházza, minden bujdosónak hajlékot s minden elhagyatottnak gyámolt ad, majd csak gondot visel az én szegény gyermekemre is és megsegít, hogy felnevelhessem.

A könnyelműbb így okoskodik: majd csak megél valahogy, nekem se volt semmim, mégis ember vagyok; aki utánunk jó, tegye be az ajtót, kaparj kurta neked is lesz.

A rossz szülő meg ezen a gondon épen-séggel nem tör a fejét. Legfeljebb odavágja hasonszörű feleségének: ha nincs nekünk, van másnak.

Mi sorsban, nevelésben részesülnek az ilyen nyomoruságban élő, vagy épen valamely szerencsétlenség által porba sujtott család gyermekei, miképpen fejlődnek, növekednek, arról csak osztályokba csoport-

Hanem kevesebbet beszélt, mint máskor és csendesebb volt, mint máskor. De a dolgát, meg az Isten tiszteletét most se mulasztotta el egyszer sem.

Bolond ember! — gondolták sokan, — jó bolond, — fát lehet vágni a hátán, akkor se káromkodja el magát!

Bárgyu ember! gondolták mások, — nincs benne semmi érzés, — nem is tudja talán, milyen bajok érték!

Boldog az ilyen együgyű lelki szegény! mondták a műveltek, ha elment előttük.

György azonban nem fakadt szitkokra, nem hozta ki sodrából a mások ferde ítélete és részvétlen megszólása, vagy kárörvendése, hanem dolgozott nyugodtan tovább s kérte és várta az áldást az Isten kezéből. Legfőleg ha nagyon faggaták, hogy ugyan micsoda birkatürelme van? akkor így felelt röviden:

Vajjon jobb dolgom lesz-e avval, ha szitkozodom vagy dühösködöm? Pogány vagyok-e én vagy keresztény? A pogányok szokták megverni bálványait, ha rosszul megy a dolguk! Minket másra tanított az, a ki a keresztben szenvedett. Én az ő hive akarok lenni!

Mikor így szólt, elhallgattak a simfelők és emberszólók, csak a fejüket csóválták és hüm-mögtek:

Jó, jó, de hát azt hiszi magáról, hogy ő a Krisztust fogja utolérni? Az csak egyszer történt, az is régen! Mi lenne a világból, ha mindenki így tenne?

György azonban nem hederített rájuk tovább. Nem kért vigasztalást semmi emberfiától. Ha részvételt voltak hozzá, megköszönte szépen; ha csudálkoztak türelmén, csak mosolygott és ennyit mondott:

tosítva lehet némiképen számot adni, mert ahány, annyiféle a züllött gyermek.

A jobb gondolkodású szegény szülők igyekeznek gyermekeiket is jól nevelni. Korán becsületre s tisztességre szoktatják, istenfélmet, jó erkölcsöt oltanak szívükbe, gyermekeiknek minden dolgai iránt érdeklődnek, tudakozódnak.

Hogy mégis megmaradnak-e ezen szülőknek gyermekei a jó uton, becsület-s, derék, munkás emberek válnak-e belőlük, az sok körülménytől függ. Első sorban attól, hogy az édes anya a családnak lelke s őriző angyala, kénytelen-e a világot nyakába véve, munkába állani, hogy családját eltarthassa?

Ha nem kénytelen vele, ha szerető szíve, gyermekeinek féltékeny gondja odahaza tartja s otthon őriző szemmel kíséri gyermekeinek minden lépését, számon veszi idejüket, cselekedetüket, óvja gyermekeit a legveszedelmesebb ellenségtől, a rossz társaságtól, erősíti édes szava, intése, feddése s főképpen saját példája által a gyermekben a belső embert s felfegyverzi azt idejekorán az ártatlanságnak tegyvereivel: élő hittel, áhítatossággal, istenféllemmel s jó reménységgel, figyelmezteti érettebb korában az élet töviseire, a társadalom ártalmaira, veszedelmeire s egész szívével és szeretetével magához s családjához kapcsolja gyermekeinek lelkét, egy szóval gyermekeit jó keresztény családi nevelésben részesíti. Az ilyen jó édes anyának gyermeke mentve van. Kívált, hogy ha e szerető gondoskodás és nevelés a zsenge gyermekévéknél tovább is tart s elkíséri a gyermekét az iskolába s életfoglalkozásába.

Az iskolában is összekerül a gyermek mindentéle erkölcsü más gyermekekkel, sőt még erkölcstelen, rossz, hanyag tanulóval is. Itt sem nélkülözheti a gyermek a gondos, a vigyázó édes anyai s atyai szemet. A kötelesség lelkiismeretes teljesítése, az illedelem, szorgalom, a jó

magaviselet, melyek a tanuláshoz is nagyobb értékűek, a szülők gondoskodásának tárgyát kell hogy képezzék.

És akármily egyszerű sorsban növekszik föl a gyermek, bármily foglalkozásban buzgólkodik, a gyámolító, erősítő szülei példára, szeretetre, a szülők gondosságára, vigyázására egész nagykoráig szüksége van.

Ahol ezt a legfőbb szülei kötelességet a szülők érzik és mindvégig hiven teljesítik, ott a társadalom és élet botránykövei közt is alig eshetik el a gyermek, mert fejlődésükben a szülők békés, esendes, tisztességes, istenfélő élete, példája, az őket féltő gondnal őriző szülők szeretete, a jó társaság és vallásosság a gyermeki szívnek végtelen nagy erőssége.

Járnak ezen gyermekek is veszedelmek között. Az élet csábításai, a rossz példa, rossz szó és rossz társak megingathatják jó irányukban, jó erkölcsükben, de állandó hatást nem gyakorolhatnak rájuk, megajteni nem tudják.

A baj csak ott következhetik be, ahol a szülő gyermekeinek nevelésében vigyázatlan, hanyag, lelkiismeretlen. Az ilyen szülők nem veszik észre, vagy későn veszik észre, hogy a gonosz már erős gyökeret vert gyermekök szívében, könnyelműen bírálják el a gyermek hibás tetteit, feddés nélkül nézik el botlásait. Csak amikor ur lett a gyermekben a gonosz indulat, mikor a gyomnak elhullott magvait kiirtani alig lehet, mikor gyermekük tulajár a tisztesség és becsület határain, akkor veszik észre, akkor bánják tévedéseiket és segitenének szívesen, de már késő és legtöbbször lehetetlen.

Többször ily szerencsétlenek azok a szülők is, kiknek a családi tűzhelyet a megélhetés nehéz gondja miatt el kell hagyniok, hol sem az atya, sem az anya nem lehet őrizője gyermekeinek, mivel kettőjüknek keresete is alig-alig elégséges népes családjuk tartására s ruházatára.

kedel benne, ki huzza a rövidebbet azáltal: az Isten-e vagy mi? Nem is lehet kétséges a felelet: okos ember, ha szomorú is, de nem veszíti el eszét annyira, hogy az Isten ellen föltámadjon! Mikor mint tengerész Ázsia keleti partjain — Indiában, Japánban jártam, ott épüléssel láttam, hogy a szegény pogány hangyaboly népség, a kik valami Buddha vallását követik, milyen türelemmel viselik el — bármilyen bajok érik is őket! Hogy meg tudnák ezek becsülni a mi keresztény vallásunkat és milyen sokra vinnék Krisztus követésével ezek, a kik ezredévek óta, mint a hangyák sürögnek a bolyban és megvannak vele elégedve. — Ez a legnagyobb bölcsesség, atyámfiai: megelégedettnék lenni és az Istenben sohasem kételkedni. Így a lelketek mindig friss, üde lesz és munkára kész, míg a dühösködéssel, elégedetlenséggel magatokat fosztjátok meg a munkakedvtől és nem kaphatjátok meg az Isten áldását, a mely ha egyszer elborult is, máskor annál fényesebben derül ki fölöttünk!

Meghallgatták Györgyöt és azt mondták:

Igaza van neki, tanuljuk meg mi is ezt a bölcsességet!

És megtanulták a György bölcsességét mindnyájan és a kik megtanulták, azok gyarapodtak minden dolgaikban és lelkük nyugodt volt.

A kik pedig nem tanulták meg, azok továbbra is elégedetlenek maradtak és sokszor pogányul káromkodtak és sokat ittak és az ő javaik lassanként Jakab gazda erszényébe kerültek.

Ez a pusztulás azért lön, mert kételkedtek és az Isten látogatását nem tudták bölcsességgel megítélni és hasznukra fordítani. ✕

Óh pedig hányan élnek ilyen mostoha körülmények között. Kárhoztassuk a szülőket, hogy nem tartja őket fogva szülei szeretetök gyermekeik mellett s kiteszik gyermekeiket az elzúllásnak, elveszésnek?

Én nem kárhoztatom, én nem ítélem el őket. A szükség a legnagyobb ur, családjukat kenyér nélkül nem hagyhatják s tulajdonképpen akkor is a szülei szeretet szavára hallgatnak, mikor éhező gyermekeiknek élelmet keresnek. Mikor hiányzik a kenyér, hiányzik a ruha odahaza, mikor a gyermekek éheznek, fáznak, mit tegyen az a boldogtalan édes anya! Mennie kell, el kell hagynia gyermekeit, hogy ő is keressen.

Hát, hogy ha ura még könnyelmű is, ha elissza, lelkiismeretlenül elpazarolja keresményét, hová forduljon az a szegény asszony? Mennie kell dologra, élnie kell neki is, gyermekeinek is.

Hát ha az sincs, aki keressen, ha szerencsétlen volt már a gyermek születése is, ha megejtette már előbb az anyát is a világ s az, akinek gondoskodnia kellene a gyermekről, gondoskodni nem tud s nem akar!

Vagy ha eltört a kenyérnek botja a szülők kezében! A gondoskodó édesatyát elragadta családi gondjai közül a halál. Ki segít az éhező, siró gyermekek baján a jó Isten után, ha nem a munkát kereső édesanya?

Mai társadalmi viszonyaink közt sokszor elkerülhetetlen, hogy a ház lelke, szeme ténye, gyermekeinek őrző angyala, az édesanya is el ne hagyja árván, gondviselés nélkül gyermekeit, kitéve őket az elzúllás veszedelmének.

Mi lesz ilyenkor a gyermekekkel? A hazuról távozó édes anya bezárja őket, amíg kicsinyek, mivel házat nem meri más idegen lakók s járókelők előtt nyitva hagyni, nehogy kárát vallja s olyan jószívű szomszéd ritkán akad, ki apró gyermekeinek ügyeletét, gondozását elvállalná.

Mily kárral és veszedelemmel járhat ez az elbánás, mily lelki aggodalom magának az édes anyának is, ki övétől távol munkálkodik, mindenki elgondolhatja. Mi mindent tehetnek az ilyen magára hagyott kis gyermekek egymással, mikor még cselekedeteiknek következményeit sem ismerik. Mi kárt, veszedelmet okozhatnak a házban s önmagukban, mikor még a szülők szeme előtt is örökös veszedelemben járnak. De hát mit tegyen a szerencsétlen anya? Mennie kell, ha éhen halni nem akar. Gyermekeit magával nem viheti, mert akkor dolgot nem kap. Menedékhelyet gyermekének, ki tudja mily messze találhat.

Mikor nagyobbak lesznek a gyermekek, rendszeren a szomszédok ügyelnek rájuk. Ez a gondviselés sokszor alig jobb a semminél, És sokszor ez a gondviselés sincs meg, mert nem hajlandók reá a szomszédok. A gondviselés nélkül való gyermek akármely társaságba szívesen elvegyül. Ha a gyermektársaság jó, enyészik a magárahagyatás veszedelme, ha pedig rossz, megkezdődik az ártatlan gyermeki szívben a konkolyvetés ideje s az elvetett rossz a gyermekekkel együtt nő. A szegény szülők rendszeren csak későn veszik észre a bajt és akkor sem tudják orvosolni, elhárítani, mert nekik kenye-

Azon csodálkoztok-e, hogy az ésszel megáldott emberben egy kevés okosság van?

A felesége nagyon türelmetlen, ideges volt, sokszor szidta Györgyöt. De György szomorúan, komolyan ezt mondta neki:

Hallgass asszony, hallgass, te is az Isten kezében vagy velem együtt! Mikor az ő malma örül rajtunk, hát legalább jó buzát adjunk neki, ne konkollyal fizessünk. Hiszen mi is eleget kaptunk már az ő áldásaiból, — ha egy kicsit meglátogat, azért nem vész el a világ! Ne szerezz magadnak bünt, édes fiam, mikor türelmeddel dicsérheted az Istent legjobban! Majd véget ér az ő látogatása mirajtunk!

Elmult pedig egy esztendő és György hosszu türése gyümölcsözni kezdett.

Meggyógyultak és a jó legelőn feljavultak marháik. És azok tejéből és borjaiból lassanként telni kezdett a gazda erszénye. Földjei a jó művelés alatt kétszeres termést adtak. A gyermekek egészségesek lettek és vigan ugrándoztak a napfényen, mint az ég madarai a verőfényes gallyakon. Az asszony lassan gyógyult és lelke is nyugodni kezdett és a dus aratás napján megölelte az urát:

Ne haragudj reám György — mondá — látom, hogy te voltál az okosabb. Ujra megáldott az Isten bennünket!

György pedig szeliden nevetett és mikor atyafiai eljöttek az aratási ünnepre ürvendezni, így szólt az egybegyűlt népnek:

Atyámfiai, mikor az Isten bajokkal látogatott, csodálkoztatok, hogy nem káromkodom! Nem nagy bolondot tettem volna-e, ha lelkem nyugodalmát fölzavarom hiábavaló dühöngéssel? Mert az Istennel, a fölöttünk álló legmagasabb hatalommal lehet-e perbe szállani és ha kétel-

ret kell keresniök. Bizony a rossz, mit az ilyen elhagyott, utcára dobott gyermek elsajátít, nem egyszer meghaladja a gyermek korát. A társas összeköttetés a rossz gyermekekkel évről-évre erősbül s végromlással fenyegeti az ártatlanoknak erkölcsi világát.

Az iskola s benne a jobb gyermekek társasága s az erkölcsi tanítás még javíthatna, segíthetne valamit, de az ilyen gyermekek rendszerint nem járnak iskolába, mert nincs könyvük s iskolába való ruhájuk. Még ha a szülők fel is adnák, aminthogy az okosabbak, módosabbak, jóavalóbbak iskolába be is iratják, ki őrzi ellen, hogy a gyermek rendesen jár-e az iskolába. A szülők egész nap távol vannak, csak este mennek haza, a tanító nem írja ki, mert nincs kin a büntetést felhajtani, a szülők szegények s nincs is, a ki büntessen, mert az iskolai mulasztások végrehajtása az előljáróság-nak tudvelevőleg legutolsó dolga. Hónapok mulva pedig nincs értelme a szülők zaklatásának. Az ilyen elhanyagolt tanulógyermek csak a többiek haladásának hátráltatója.

Melyik utcái gyermeknek ne tetszenék az az aranyos szabadság, hogy neki nem kell iskolába járni. Miért is járna, mikor a szomszédok gyermekei sem járnak. Arról is nagyon jó volna az érdeklődő köröknek meggyőződni, hogy egyáltalán végzi-e valaki az elemi népiskolába való gyermekek rendes évi összeírását. Én sajnos, tapasztalataim alapján kételkedni merek benne. Pedig ez igen nagy mulasztás volna s roppant lelki és erkölcsi kárral járna a zsenge gyermekekre nézve.

De hogy dolgomra térjek, az iskolakerülő gyermekek közt folyik a barátkozás tovább. Most már, mivel sokszor igen zajossá válik s alkalmatlan a lakónak, a szomszédoknak, a szem elől egy lépéssel tovább mennek a ház elé, majd az utra, rétre s beépítetlen telkekre.

Egy része, az ártatlanabb még csak játszik; a más, vadabb része már verekszik. A csibészességben jártassabbak apró csinnyeiket beszélnek el a figyelmes publikumnak s vállalkozásuk eredményeivel dicsekesznek, a nagyobb vállalkozók a bizalmas társakkal újabb terveket eszelnek ki, vagy terepvizsgálási tanácskozássokat végeznek s vállalkozó társakat keresnek.

Igy lesz az iskolázatlan s szülői felügyelet nélkül dologtalanul csatangoló gyermekekből apró tolvaj és betörő. Kezdik a kotákon, gyümölcsön, trafikos és ezukros bódékon. A folytatásra nyitva az ut és alkalom egész az akasztófaig.

Az élet a benne összehalmozott ezernyi-ezerféle áruival, pompájával, divatjával, élvezeteivel, szórakozásaival, csábításaival, rendetlen életmódjával, mételező példáival s laza erkölcsi felfogásával nagyban előmozdítja az ifjúságban a sülyedésre való hajlandóságot.

De nagyon tévednénk, ha azt hinnők, hogy a romlott, züllött gyermekek csak az alsóbb rendű, szegény, napszámos osztály gyermekeiből kerülnek ki. Meglehető kontingensét szolgáltatja ezeknek az iparos kereskedő és uri osztály is.

A gyárakban, műhelyekben dolgozó iparosok közt is nagyon sok van ugyan-

azon szerencsétlen szegénysorsban, hogy nem képes, különösen a mai drága megélhetési viszonyok közt, gyermekeit kellő szülői gondviselésben és nevelésben részesíteni. Férj s feleség kénytelenek, kivált ha a család népes, házon kívül való foglalkozást keresni s kellő felügyelet nélkül hagyott gyermekeik a züllésnek ugyanazon utján haladnak, mint a hasonló sorsban levő napszámos emberekéi.

Az iparos és kereskedő tanulók, kiket mestereik, főnökeik nem kezelnek atyai szigorral s lelkiismeretességgel, a tanuló ifjak, kikre szüleik, szállásadók nem ügyelnek, idejüket számon nem veszik, mind-mind kisebb-nagyobb mértékben a romlás és erkölcsi züllés hajójában eveznek.

Az iskolák az esti órákban tartott tanítással, kedvező alkalmat szolgáltatnak a gyermeknek a csavargásra és erkölestelenségre, az intelligens szülők rendetlen életmódjukkal, különösen az által, hogy sok anya látogatásokkal, szórakozásokkal, estélyezésekkel töltvén idejét; házáat, gyermekeit kellő felügyelet nélkül hagyja, nagyban szaporítja a züllött gyermekek számát. Az elhagyott gyermekek sokszor romlott eselések társaságában töltik az időt, vagy az utcán csavarognak, kiteve ezerféle csábításnak s rossz példának.

Az ilyen lelkiismeretlen nevelés mételező hatása sokszor már a zsenge korban felette igen elszomorító példákban mutatkozik s megérhetővé teszi az érettebb tanuló ifjúság nagy romlottságát s a közélet tisztességének s erkölcsi színvonalának folytonos sülyedését.

A züllöttségnek legveszedelmesebb példányai azonban, kiknél a javulás már csodaszámba megy, azon szerencsétlen gyermekek, kik a gázságot és erkölestelenséget saját szüleiktől tanulják vagy azok elnézésével vagy helyeslésével gyakorolják.

Azokat a végtelenül elszomorító és felháborító eseteket értem, midőn a szülők gyermekeikkel erkölestelenkednek vagy ártatlan gyermekeiket erkölestelen emberek prédáivá teszik s abból élnek, házukban, családjukban szemérmetlen életet folytatnak, vagy azt megtűrik, midőn a szülők tolvajságra, hazugságra, csalásra tanítják gyermekeiket akár szóval, akár példájuk által, midőn a szülők megszenvedik házuknál a tiltott uton szerzett javakat, sőt szívesen fogadják gyermekeiktől a lopott holmit, annak orgazdáivá, árusítóivá, élvezőivé lesznek, a gázság elkövetésére buzdítják, s vétkeik elpalástolására oktatják gyermekeiket. Ezek a szülők valóban méz helyében mérget nyujtanak az övéiknek. Az a szerencsétlen gyermek, ki ilyen lelketől légkörben nevelkedett, nem züllött többé, hanem legtöbbször teljesen elveszett a javulásnak reménysége nélkül.

A rossz nevelés gyümölcsei:

Mikor a nappali foglalkozás szünetel, elhallgat a véső, kalapács és pöröly, mikor a természetes kazánok pöfögését s a gyári zsvajt az éjszakának csendje váltja fel, ha a fáradt ember nyugodni tért már s első mély álmába merül, a züllötteknek, a társadalom e söpredékének rendszeren akkor virrad,

Az éjjeli vállalkozók szerteoszlanak, ki hol sejtí a zsákmányt, vagy tán előre ki is szemelte, mert előttük az már többnyire tudva van: ki hol mit takar, rejteget, hol nincs őriző szem s hol vigyáz az őr és a rendőr, mire ügyelnek, s mit hagynak magára az emberek. A terepviszonyokat egymással közlik s kutatják, vizsgálják éjjel s nappal.

Ritkán egyesével, legtöbbször néhányad magukkal indulnak a tiltott után. Bandák, tolvajszövetségek létesülnek köztük, melyeknek egynémelyike ügyesen szervezett, bámulatosan fegyelmezett s a tolvajságban kiváló gyakorlottsággal és eredménnyel munkálkodik; tervez, lop, rejt, árusít, támad, védekezik, a mint a szükség kívánja. Az ily szövetségek sokszor évekig üzik garázdalkodásaikat. A fegyelmezés első parancsolata: ha tetted, tagadd, tagadd halálig! Ha csak lehet kiszabaditunk, de ha áruló leszel, jaj neked. Ezzel készítik elő egymást a fogságra. Így még ha elfogják is a szövetséget egyik-másik tagját, a vizsgálat számai rendszeren megszakadnak a tolvajok tagadásán.

Sok esztelenül, könnyelműen az ily munkához szükséges előkészület, és tájékozottság nélkül végzi tolvajlását s ezért nem egyszer rajtaveszt. Megtörténik az is, hogy a zsákmány felosztásán összeveszve vagy egyéb ügyekben összeküldönbözve, egymásnak árulóivá lesznek s így jutnak a büntető igazság kezébe.

Nem kis szerepet játszanak a züllött gyermekek közt a házi tolvajok, kik szüleiktől, szomszédaitól, gazdáiktól és ennek értékesebb s értéktelenebb dolgokat s azokat a már ismert uton tovább adják, hasznosítják s a rendszeres fosztogatást évekig üzik, míg hurokra nem kerülnek.

A jó madarak többnyire ismerik egymást, megvannak a maguk jelei, vannak orgazdáik, buvó és éjszakai háló helyeik. Az épülőfélben levő házak, színek, szemetes láda, vásári bódé, sikátor, esatorna, minden nyitott ház, padlás és pince, minden rejtekhely és bokor szállást, hálást adnak nekik.

Hogy a kép teljes legyen, tudnunk kell egy-egy eredményes vállalkozásra osztozkodás, s muri következik. Az ebül szerzett, ebül megy el. Félreeső éjjeli mulató helyeken feslett nőkkel dorbézolják el hol egyenként, hol együttesen a tiltott uton szerzett javakat s mig bennük tart: az ivásnak, tivornyázásnak vége nincsen s feltűnő költekezésük lesz nem egyszer árulójukká. Egyik bűn szüli a másikat, a nemtelen uton szerzett javak iszákosságra, kicsapongásra, s más bűnökre vezetnek s nem egyszer kora sirtásnak ezen szerencsétlen megtévedett ifjaknak, de ez talán még jobb, minthogy becstelenül s megbélyegezve éljenek az emberek között embertársaik kárára s gyalázatára.

Minél nagyobb e romlás után járó zülöttek száma, minél mélyebbre hatottak a társadalomban a romlás gyökerei, annál nagyobb erővel kell hatóságnak s társadalomnak e mételey terjedését megakadályozni s annál behatóbban kell tanulmányozni a baj orvoslásának eszközeit, mert e züllött hadsereg a tisztességnek, a békés

fejlődésnek, vagyoni biztonságnak s erkölcsi gyarapodásának legnagyobb ellensége.

Hadseregnek mondtam, mert nem lehet eléggé hangsúlyoznom, hogy a zülötteknek csak elenyésző csekély része áll javítókezelés alatt, csak az a rész, mely történetesen az igazságszolgáltatás és rendfentartás horgára akadt s ezek nem a legrosszabbak s nem a legveszedelmesebbek. A java, a megfénésedett rész szabadon jár, titkon folytatja üzelmait, szabadon terjeszti az alsóbb néposztály romlását.

Ha nem akarjuk, hogy idővel úgy járjunk, mint Róma, ne várjuk ezen már nagyon is elhatalmasodott társadalmi betegség megszüntetését egyedül azon nemes lelkektől, kik a könnyűtől keresztényi szeretettől áthatva az Orsz. Gyermekevédő Ligában s a hasonló czélú Patronage egyesületekben igyekeznek a társadalom ezen sebet gyógyítani. Mit használ a gyermekbiróság javító nevelése a próbára bocsátás által, mit a most említett nemes egyesületek javító látogatásai, mit a mentő s javító intézetek, mit a jól szervezett, éber rendőrség, ha a befogott, vagy szétrebbentett tolvaj szövetségek helyét újabbak, számosabbak, kitanultabbak, veszedelmesebbek foglalják el, ha a romlásnak okai megmaradnak s a büzhödt forrás, melyből a zülöttség táplálkozik, nyitva van és napról-napra erősebben buzog.

Ezt a forrást kell mindenekelőtt bedugni, az irással szólva a fejszét a fának gyökerére kell vetni. Ehhez nemcsak keresztényi szeretet, nemcsak jótékony és humanus gondolkodás, hanem első sorban célhoz vezető hatósági intézkedések szükségesek. *M. Gy.*

Széljegyzetek.

A „Magyar Figyelőt” szívesen fogadták a számottevő lapok mind. Részint azért, mert kielégít egy a jelen élet törekvéseiből kinövő vágyat: a jobbra törtetés vágyát. Részint azért, mert a nemzeti törekvések terén kétségtelenül nemes és tiszta szándékkal működő *Tisza István* köré olyan írói gárda csoportosult, melynek irányító hatása a közfelfogásban föltétlenül érezhető, üdvös leszen. Volt, aki azt mondta, hogy a magyar nemzetnek legszebb újévi ajándéka a „Magyar Figyelő.”

Meglepő a többi közt az is, hogy *Herczeg F.* olyan oldalról mutatkozik be, melyről eddig nem igen ismertük. Mikor pl. az első számban megjelent cikkének olvasásához fogott az ember, ehhez szinte az ő irodalmi hírnevének fényéből előlegezte magának a bizalmat. Elolvastván azoban cikkét, jól esett a kellemes csalódás, az a meglepésszerűen ható tény, hogy ő más téren is megállja helyét: mély barázdákat szánt és jó magvakat vet.

Van a „Magyar Figyelőnek” egy rokonlelkű testvér bajnoka s ez a „*A Cél*.” Ez is hasonló célokat pendit. Sokan voltak és vannak, kik e tüneményszerű két irodalmi jellenség láttára azt a kérdést vetették fel, hogy a jelen élet minden terén legalább látszatra rohamosan érvényesülő féktelen forradalmi irányzatok közepette miképen történt meg az, hogy a nemzetnek külföldön is imponáló fiai, vallási és nemzeti keretek közt mozgó lapokat indítanak? Erre érdemes lesz felelni.

Tehát mi lehet az ok? Az ok tudományos és tapasztalati alapokon nyugszik. Kétségtelenül igaz, hogy a valódi tudomány komoly csarnokaiban a megemberelés, jobbulás munkája folyik. A számbavehető elemek tisztogatni kezdik ezt a tisztulásra szoruló Augiász istállóját. Unják már az üres fejű übermenscheket nevelő nietz-

scheizmust; a saját hiveitől is mindinkább jobban lecsepüzött marxizmust; a gondolatnélküli és nemzetietlen és szógyártó „írókat” nevelő delyzmust; a vallás bölcséleti téren annyi baklövés-sel ékeskedő racionalizmust; az anarkista elvekkal rokonszenvező szaninizmust és még sok mindenféle izmust. S hogy példával is szolgáljunk, ide iktatjuk napjaink egyik pesszimistikus társadalombölcsészének szavait. *Gumplovitznek* hívják s nem épen keresztény szellemű ember. (Ezt a „nem keresztény szellemű” kitélt nem vádként mondjuk, hanem annak igazolására, hogy eltogulatlan vallási állásponton mozgunk.) Megleckézteti pedig a racionalizmust pl. akkor, mikor odanyilatkozik, hogy „a tömeg számára mindig a vallás lesz az utolsó menedék az élet nyomorúságaival szemben és ez által az egyház sokkal erősebb alapot nyer, mint az államé, mert az egyház a tömeg természetes szükségletét elégíti ki s ezért állása örök, mint magának a tömegnek léte.”

A többi izmusokra példával szolgálni nem lévén helyünk, a jobbulásra törekvő tünetekkel kapcsolatosan csak azt a megjegyzést óhajtjuk még tenni, hogy a vallást, társadalmat, iskolát fölforgató irányok hivei ma holnap már alig fognak találni igazi tudományos alapon álló pártfogókat s eszméik hirdetéséhez tanukért a mult nagy elméihez kénytelenek vándorolni. Pedig aki ezt teszi, annak nagyon meg kell gondolni, hogy az utolsó husz év alatt is mennyire megtizedelték és kiostálták a régi bölcsék állításait. Ma már sem Kant, sem Renán, sem Schopenhauer, sem Strauss nem szerepelhet egyes kiszakított idézettel elavult nézetünk igazolója gyanánt. S merem állítani, hogyha valaki pl. Renán apparátusával bibelődne az evangéliumok körül, hát maga az apostata Harnack söprüzné ki legelsőnek a tudomány csarnokaiból.

A ki csakugy üzérkedve a tudománnyal, a jelenig fejlődött tudományos fölfogások mellőzésével ránczigál elő egy-egy filozófust, az az olvasók tudatlanságára számít és hasonló ahhoz a „mütudáshoz,” aki a hegyen juhokat legeltető egyszerű pásztorhoz lépve, azt mondja neki: „nézze barátom, vannak tudósok, a kik azt állítják, hogy ez a föld forog. Maga ezt nem hiszi! Hát ne is higgye, mert volt régen egy nagy tudós, úgy hívták hogy Ptolomeusz s ez is azt mondja, hogy a föld se nem kerek, se nem forog.” Hát ugy-e nem is volna esoda, ha ilyen renetek fölvilágosultság látára még a föld is megállna bámulni a csodát s nem forogna tovább „keserű levében,” mint *Vörösmarty* mondja.

A másik ok a tapasztalati ok. Nos és itt okulni van bőven anyag. Lehetetlen meg nem mozdulni ama rombolások láttára, melyeket a vallást, családot, iskolát, hajadoni tisztességet fölforgató akaró irányok okoznak. Minden társadalomnak, mint élő szervezetnek meg kell indulni ilyen mély érvágások láttára. Ha ezt nem teszi, akkor tetszhalott s méltó rá, hogy kísérletezzenek rajta. Ha ezt türi, akkor vagy hülye, vagy gyáva s akkor jól teszik, kik e hülyeségre és gyávaságra számítva, kis adagokban adják be a mérget annak tönkretetésére, mit eddig becsült: t. i. gyermekének hitét, családi tüzhelyének szentségét és nemzeti jellegét.

S ime ugy látszik, a magyar társadalom mozdulni kezd. Legnemesebb tagjai mozdulnak meg, hogy megvédjék az egész nemzettestet. A ki magyar, a ki lát: a ki hisz és tudományos vezetőket akar, az melléjük áll, annak örülni kell, hogy megjelent a „Magyar Figyelő” és „*A Cél*.” A magyar nemzetnek nem szabad más kívánsággal nézni e két nemes vállalkozást, mint hogy jöjjön a boldog kikelet!

Kérelem. Az id. *Rábely Miklós* ur, lapunk kiadó tulajdonosa tiszteletére rendezendő lakoma ivateit kérjük a holnapi napon szerkesztőségünkbe beküldeni, hogy a résztvevők száma felől idejekorán lehetőleg tájékozódva legyünk. Rimaszombat 1911. évi január hó 29-én.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége.

Hirek és vegyesek.

Kinevezés. Megbízható forrásból kaptuk az örömhírt, hogy *Wuffka Ernő*, a helybeli kir. államépítészeti hivatal fiatal és agilis vezető főmérnöke, kir. műszaki tanácsossá nevez-

tett ki jelenlegi szolgálati helyén való meg-hagyása mellett.

Miniszeri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Andrássy Dénes* grófnak, a ki a tüzvéstől elpusztított jászóujfalusi rk. elemi iskola helyreállítási költségeire 1000 koronát adott, őszinte köszönetét nyilvánította.

Uradalmi kinevezés. *Andrássy Géza* gróf v. b. t. t. országgyűlési képviselő, vidékünk nagybirtokosa *Gotthilf Mihály* dr. ügyvédet, uradalmi alügyészt, gömör- és abaujtornamegyei uradalmainak ügyészévé nevezte ki.

Lelkészválasztás. *Szkaros* község ref. hivei *Litkey József*et választották meg lelkészükké. A megválasztott fiatal, tehetséges pap, a mi egyházunknál káplánkodott s tartalmas szép prédikációival mindig feltűnt.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter *Havasi János* rimaszombati kir. járásbírói, *Pongó Mihály* és *Kriston Kálmán* rimaszombati kir. törvényszéki írnokokat eddigi alkalmaztatásuk helyén irodatisztekévé nevezte ki.

Elöléptetés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Schmidt Róbert* nagyrőczei és *Jakab József* dobsinai tanítókat a IX. fizetési osztályba léptette elő.

Nyugdíjazás. *Oberhauser Ármin*, Cöburg hercegi vasgyári felügyelő, 39 évi szolgálat után nyugalomba vonult.

Elöléptetés. Cöburg Fülöp herceg *Psztoka Aladár*, nándorhutai vasgyári mérnököt, főmérnökévé léptette elő s egyúttal megbízta a lujzahutai gyár vezetésével.

Állatorvosi kinevezések. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Báthory László* itteni származású és *Brauner Gyula* városunkban sokáig működött főállatorvost a VIII-ik fizetési osztályba sorozott főállatorvossá, *Vágó Gyula* volt feledi állatorvost pedig a IX. fizetési osztályba sorozott m. kir. állatorvossá nevezte ki.

Templom-hangverseny. Ugy halljuk, hogy a helybeli református templomban márczius hó folyamán nagy templomhangversenyt rendeznek, melyen hir szerint az ország legjelesebb orgonistái és hangverseny-énekesei közül fognak többen szerepelni. A terv igen szép és bizonyára felette vonzó lesz a nálunk még új — sok műélvezetet ígérő — hangverseny.

Esküvő. *Rudnay Barnabás*, helybeli m. kir. adótiszt tegnap esküdött örök hűséget *Schwarz Janka* urleánynak Rappon.

Eljegyzés. *Grosz Jenő* Zabar községből eljegyezte *Rothmann Erzsikét* Rozsnyórudnáról.

Halálozás. Városunk egyik régi tisztos polgára, az egykor jó napokat látott *Kocás János* hunyt el f. hó 25-én 78 éves korában. Temetése f. hó 27-én, a polgárság és rokonai nagy részvéte mellett ment végbe.

Igazgatósági ülés. A Rimaszombati Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága ma 29-én d. e. fél tíz órakor a pénztár helyiségében rendes havi ülését tartja id. *Rábely Miklós* elnöke alatt.

Adomány egy egyháznak. *Knöpfler Károly* rimakokovai nagybirtokos és gyáros ismét tanujelét adta nemes gondolkodásának és áldozatkészségének az által, hogy a rimabrézói ág. ev. egyház által a tőle megvásárolt faanyag árát, 405 kor. összeget visszaajándékozta az egyháznak. Az egyház vezetősége f. hó 15-én tartott gyűléséből dr. *Szelényi Jenő* likéri gyár-igazgató felügyelő és *Zatykó János* lelkész indítványára jegyzőkönyvileg fejezte ki háláját és köszönetét *Knöpfler Károly*lyal szemben.

Tanári jubileum. Huszonöt éve tanára *Lahner György* a nagyrőczei állami polgári iskolának; nehéz, változatos idöket küzdött végig e negyedszázad folyamán; működése, egyénisége egybeforrt azzal a misszióval, mely ennek az iskolának jutott. Odaadó, önzetlen munkálkodásban telt el életének ez a 25 éve, amelyen át végig megörizte kedélye, lelke frissességét, harmóniáját, amely körülmény legfőbb magyarázója annak, hogy ez idő alatt iskolának, társadalomnak közszeretben álló s valóban hasznos tagja volt szakadatlanul. — Ezt az évfordulót ünnepelte meg szombaton, f. hó 21-én a polgári és felső kereskedelmi iskola tanári kara, tanuló ifjusága s a város közönsége. Az ünneplés első része az intézet tornacsarnokában folyt le, ide

gyült a tanuló ifjuság, a tanári kar s az iskolával s az ünnepelttel együtt érző közönség. *Gyulai* igazgató nyitotta meg az ünnepélyt, felolvasták a kir. tanfelügyelő meleghangú üdvözlését, mely elismeréssel említi a 25 évi munka érdemeit, majd *Szivák* János tanár üdvözölte az ünnepeltet a tanártársak nevében, tartalomban, formában és előadásban egyaránt gyönyörű beszéddel. A jelenlegi és volt növendékek üdvözlése következett, melyekért végül Lahner György meghatva mondott köszönetet. — Este vacsora volt a jubiláns tiszteletére, melyen vagy százan vettek részt, a város társadalma teljes számmal. Itt is a szép ünnephez méltó volt a hangulat. A pohárköszöntők egész sora hangzott el, mind azt bizonyítván, mily általános rokonszenv veszi körül a városban Lahner tanárt. Felköszöntötték: *Desseffy* Árpád járásbíró, *Gyulai* Sándor igazgató, *Schmidt* Róbert tanár, *Michalik* Dezső hercegi főügyész, dr. *Michalik* Dezső polgármester, *Hoznek* Lajos esperes, *Lechnitzky* István elemi isk. igazgató, *Zsiráy*, *Gócza*, *Cseh* tanítók stb. A társaság reggelig maradt együtt.

A népszámlálás. Januárius hónap első három hete serény, szorgos munkában telt el a városházán. A népszámláló biztosok a beszerzett adatokat dolgozták fel nagy buzgósággal. Részletesen az eredményt még nem ismerhetjük, de annyit már most közölhetünk, hogy az 1900-ban végzett népszámlálás eredményével szemben — mikor is 5849 lakosa volt Rimaszombat városának, a mostani népszámlálás öröndetes adatokat szolgáltat. 1910. december 31-ikén ugyanis összeíratott városunkban összesen **7355** lélek, amely eredmény **1506** lélekkel való gyarapodást jelent. Százalékban kifejezve a gyarapodás **26%**, amivel meglehetünk elégedve.

Klenóczi lakossága. Klenóczi nagyközönségben a megejtett népszámlálás adatai szerint tényleg találtatott 4682 lélek, ideiglenesen távollévők száma 473. Klenóczi összes lakossága tehát 5155 lélek. A 10 év előtti népszámlálás eredménye volt: 4652 egyén, szaporodás tehát 503 lélek. Megjegyezve, hogy a természetes szaporodás sokkal nagyobb, de az utolsó 3 évben sok család elköltözött Klenóczi körüli községekbe és Sáros megyébe, hol birtokokat vásároltak és ott telepedtek meg.

Elhunyt nyugalmazott jegyző. Idb. Gál György, nyug. közs. jegyző, volt 1848/49-iki honvéddal nagy f. hó 23-án életének 79-ik évében Besztercebányán elhunyt. Sokan vannak még, a kik emlékeznek a vigkedélyű volt garamszécsi (polonkai) nótáriusra, a ki a nehéz, sok munkával s teletelőséggel egybekötött jegyzői pályát könnyebbé s kellemesebbé tudta tenni vidám kedélyével. Sok jó órát szerzett ismerőseinek s általában a társaságnak ott a hol megfordult rögtönzött humoros verses toasztjaival, a társaságot megkacagattatta s felvillanyozta. Családján kívül jó barátai s különösen volt karsásai őszintén sajnálják a nagy idők tisztas tanujának elhunytát.

Thea estély. A Polgári Olvasókör zártkörű havi thea estélyét febr. hó 4-én fogja megtartani. — A vizalmi bizottság gondoskodott pár érdekes cabaret számról; ezenkívül farsangi fánk sütés lesz. Egyik fánk tartalmát egy szép arany gyűrű fogja értékessé tenni, melynek szerencsés megtalálója, helyesebben megevoje ugyancsak kárpótolva lesz a fánkért fizetett 6 fillér ellenében. — Bővebben a meghívók.

Választmányi ülés. A rimaszombati Kaszinó választmánya mult szombaton *Samarjay* János elnöklésével ülést tartott, melyen a dr. *Baksay* Dezső által előterjesztett s most már nyomtatásban a tagok közt kiosztott új alapszabálytervezetet tárgyalták. A választmány a tervezetet némi stiláris módosítással elfogadta és a február havában tartandó közgyűlés elé terjeszti.

Nőgyesületi választmányi ülés. Rimaszombat és vidéke jótékony nőgyesületének választmánya január 25-én *Samarjay* János elnöklésével nagy érdeklődés mellett tartotta választmányi ülését, melyen a műestély anyagi és erkölcsi eredményéről számolt be a vezetőség a választmánynak. A műestély tiszta jövedelme, mint halljuk, felülmúlja az 1300 koronát, az erkölcsi siker pedig, mint ezt a választmány is örömmel konstatálhatta, minden várakozást felül mult. Ezért méltán illette meg teljes el-

ismerés és hálás köszönet az érdemes elnököt s mindazokat, kik a ritka szép siker elérésében közreműködtek. A választmány hálás köszönetet szavazott az elnökségnek s mindazoknak, kik az estély rendezésében fáradoztak s a kik az estélyen közreműködtek. — A választmány még folyó ügyeket intézett el.

Hercegi vadászatok. *Fülöp* Szász-coburg herceg, fiával: *Lipóttal* és igazgatójával *Hahn*-nal f. hó 22-én utaztak haza a boldogvári uradalomban a négy napig tartó nagy vadászatról. Az eredmény igen szép. Esett 17 drb szarvas, 33 vaddisznó, 9 dámvad, 2 vadmacska, 12 róka, 39 nyul. A magas vendégek igen meg voltak elégedve az eredménnyel és elismerésüket nyilvánították *Császákóczy* és *Szepesházy* erdőmesterek előtt. Különösen nagy örömet okozott a 2 szépen fejlett vadmacska elejtése.

Pénzügyi közgyűlés. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági-bank f. hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlését *Süteő* István ügyvéd elnöklésével. A közgyűlésen mintegy 550 részvényes képviselőjében 25 részvényes jelent meg. A mérleget és az évi zárszámadást a közgyűlés jóváhagyta, az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslatát magáévá tette. Az 1910. évi tiszta nyereség 34923 kor. 70 fillérben s az osztalek részvényenként 30 koronában állapított meg. A közgyűlés két új igazgatósági tagot választott, s megválasztotta a felügyelő-bizottság tagjait.

Miniszeri rendelet az iskolai szünetekről. *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet boesátott ki a tanfelügyelőkhöz, amelyben elrendeli, hogy az állami elemi iskolák tanítói, bármely hittelekezetekhez tartozzanak is, egyházi ünnepeiken szabadsággal rendelkezők. Mindazokon a helyeken tehát, a hol az oktatás osztályösszevonással megtartható, a tanító a maga egyháza ünnepén az oktatás alól felmenthető. A hol ez nem volna lehetséges és e miatt a tanítók vallásos érzülete sérelmet szenvedne, ott a tanító elhelyezése iránt benyújtott kérelmét a miniszter kedvezően fogja elintézni. Ez a rendelet kétségkívül humánus és egybeu a reformáció országos ünneplésének egyik nagy akadályát hárítja el.

Izabella-bál. Budapesten február 11-én az operában *Augusta* és *Izabella* főhercegné szünetek védősége és gróf *Széchenyi* Béla v. b. t. t. koronaőr díszelnöksége mellett fényes Izabella-bált rendeznek. A háziasszonyok között szerepelnek: *Farkas* Zoltánné, *Putnoky* Mórné, *Samarjay* Jánosné, *Serényi* Béláné grófné és *Szentiványi* Józsefné.

Táncmulatság Rozsnyón. A rozsnyói polgári társalgási egyesület február 2-án saját helyiségében könyvtára javára zártkörű házi táncmulatságot rendez. Belépődíj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdeté 8 órakor.

Országos orvoskongresszus. F. hó 22-ikén zajlott le Budapesten az országos orvoskongresszus, melyen megyénkből: dr. *Löcherer* Tamás, dr. *Gaal* Gusztáv, dr. *Hajcsy* Sándor, dr. *Kengyel* János, dr. *Borszék* Armin és dr. *Kármán* Aladár vettek részt. A kongresszuson a községi és körorvosok nyugdíj, fuvar és lakbér ügyében s a munkásbiztosító pénztárak orvosi ügyében hoztak egyhangú határozatot. Utóbbira nézve kimondták, hogy az orvosok a törvény által kimondott azon álláspontra helyezkednek, miszerint a pénztárak és orvosok közötti viszony szabad megegyezés tárgyát képezi. Végül kimondotta a kongresszus, hogy a biztosító társaságok részére az orvosoknak nem szabad sem házi orvosi, sem halálesetről szóló bizonyítványt kiállítani. Ennek az az indoklása, hogy az orvosi titoktartás feljogosítja, sőt kötelezi az orvosokat a kiállítás megtagadására.

Gyermektelep vizsgálat. A helybeli m. kir. áll. gyermekmenhely *szécsényi* telepén a szokásos hivatalos vizsgálatot e héten végezte dr. *Heinrich* Béla igazgató-főorvos.

Rákóczi Ferenc síremléke. II. Rákóczi Ferenc sírja fölé a kassai dómban emléket fognak állítani. A művészi pályázaton első díjat nyert pályamű tervezői: a megyénkbéli származású *Holló* Barnabás szobrász és *Györgyi* Géza építőművész az emlékmű gipszmintáját felállították a templomban a sírbejárat elé. Az emlékművön, mely modern művészi volta mel-

lett is harmonikusan illeszkedik bele a klaszszikus építészeti keretbe, Rákóczi lovon ülő alakja domborműben van megörökítve. A szoborbizottság báró Forster Gyula főrendiházi tag elnök vezetésével még e hó folyamán Kassára utazik és a helyszíni szemle alapján fog dönteni az emlékmű végleges kivitele ügyében.

Álarczos Kalikó-bál. A jolsvai nőgyelet február 4-én a „*Korona*” nagytermében tombolával egybekötött jótékonycélu álarczos Kalikó-bált rendez.

A nyustyai iparos ifjuság tervbe vette, hogy a Gömör megyében megbetegedett munkások elhelyezésére létesítendő szanatórium javára működvelő színielőadást rendez. A kitűzött jótékonycélu megérdemli, hogy széles körben érdeklődést keltsen, s az iparos ifjuság nemes fáradozását bizonyára méltó siker fogja koronázni. — A vármegyebeli többi iparos és kereskedő ifjak is követhetnék mulatságaiknál a nyustyai iparos ifjak példáját.

Rákóczi bál Kassán. Szokatlan érdeklődés és élénk mozgalom előzi meg a Kassán február hó 25-ikén tartandó nagyszabású „Rákóczi bál”-t, melyet a Schalkház szálló összes termeiben a kassai Rákóczi lovas szobor alapja javára rendeznek. A bált 24-ikén színházi előadás után a Schalkházban ismerkedési estély előzi meg, utána pedig 26-ikán „Morzsa bál” lesz. A védnökök között vannak: *Diószeghy* Lászlóné Csoma Sarolta, *Farkas* Zoltánné Glós Mária, *Hámos* Árpádné Uszlár Gleichen Elly báróné, özv. *Hegyessy* Sándorné Farkas Jolán, *Hisnyay* Heinzelmann Alfrédné Agárdy Jolán, *Molnár* Józsefné Glós Gizella, *Okolicsányi* Zsedényi Edéné Mária Margit, *Putnoky* Móréné Károlyi Sarolta, *Ragályi* Gyuláné Török Sarolta, *Samarjay* Jánosné Fekete Piroska, özv. *Szentiványi* Józsefné Moesány Sarolta, id. *Szontagh* Zoltánné Szentiványi Rózsa. Védnökök között: *Balázs* Lajos megyei püspök, *Borbély* Lajos orsz. képviselő, *Bornemisza* László főispán, *Farkas* Zoltán orsz. képviselő, *Hámos* Árpád, báró *Hámos* László nyug. főispán, *Kabinyi* Géza orsz. képviselő, *Lukács* Géza alispán, *Okolicsányi* Zsedényi Ede orsz. képviselő, *Putnoky* Móréné orsz. képviselő, *Samarjay* János, gróf *Serényi* Béla v. b. t. t. földmiv. miniszter és *Szentiványi* Árpád orsz. képviselő. A rendezőség mintegy 500 tagból áll, melyben vármegyénk ifjusága tekintélyes számmal van képviselve, amennyiben ötvennél többen vesznek részt a bizottságban.

Jótékonycélu színielőadás. A helybeli iparos ifjuság február hó 26-ikán jótékonycélu működvelő színielőadást rendez a Hungária nagytermében. Ugy halljuk, hogy a védnökönői tisztelet *Lukács* Gézáné vállalta el s a védnökök között társadalmi életünk több ismert tagja foglal helyet.

Vadászatok. Mivel e hó végén már beköszönt az általános vadásztalalom és a fogásra kerül a fegyver, nimródjaink ki akarják venni részüket az élvezetből. Naponta folynak tehát a vadászatok.

Gróf *Andrássy* Géza zempléni birtokán f. hó 24—25-én volt nagy körvadászat, melyen értesülésünk szerint elesett 350 drb. nyul és 200 fácán. A vadászaton vármegyénkből is többen részt vettek: *Lukács* Géza alispán, *Cseh* István kir. törvényszéki bíró, *Nagy* Elemér főszolgabíró *Dénes* Géza erdőigazgató.

F. hó 25-én egy nagyobb társaság *Máléban* vadászott, melyen városunkból is többen vettek részt. Terítékre került 72 drb. nyul.

F. hó 27-én pedig a balogvári erdőhivatal rendezett igen sikerült vadászatot, melyen notabilitásaink vettek részt.

Esküdtészeki tárgyalások. A f. évi első esküdtészeki ciklus a helybeli kir. törvényszéknél február hó 6—9-ig tart. Mult számunkban közöltük a kisorsolt és behívott esküdtékek jegyzékét.

Szülésznők vizsgája. Az ősz óta második — tót nyelvű — szülésznői tanfolyam f. hó 31-ikén ér véget s e napon tartatik meg a közkórházban a vizsga, melyen Gömör-, Nógrád- és Zólyomvármegye főorvosa is részt vesz.

Ismét gyujtogatás. Balogtamásiban folyó hó 22-én este 9 órakor ismeretlen tettes felgyujtotta a Zsóri János barta szalmakazalját. A gyorsan megjelenő lakosságnak sikerült a tüzet idejében eloltani. Ezt megelőzőleg e hó 20-án

meg ismeretlen tettes Bátkában gyújtotta fel a Csák András csürjét s ez le is égett. — E hír vétele után tudósítónk lapunk zártakor értesít, hogy Balogtamásiban folyó hó 26-án este fél 12 órakor ismeretlen tettes ismét felgyújtotta Zsóri Jánosnak, — a bíró ücscsének — kertjében levő szalma kazalját. Bár a lakosság gyorsan megjelent s így a tűz továbbterjedésének gátat vett, mindamelllett a szalmakazlat a nagy szélben megmenteni nem lehetett. Ezt megelőzőleg folyó hó 25—26-ika közti éjjel Bátkában éjjel 12 órakor felgyújtotta valaki Pósa bérlő luczerna magnakazalját. Ez e felette sok tüzeset egészen idegessé teszi a lakosságot, úgy hogy minden legkisebb lármára már megijed. Ekkoráig a gyújtogatásról Uzapanyit községe volt híres a balogvölgyön, most meg már Balogtamásin, hol ennek előtte tüzeset emberöltőn át alig fordult elő, alig mulik el hét tüzeset nélkül, sőt úgy látszik, hogy már terjed a szomszéd Bátka községére is. Ajánljuk ezt a vidéket a csendőrség különös figyelmébe!

Ünnepelt állomásfőnök. Városunk népszerűségnek örvendő állomásfőnökét *Schulhof* Pált 30 éves szolgálati és neve napja kettős ünnepének alkalmából állomási személyzete f. hó 25-én hivatalos helyiségében egy értékes emléktárggyal lepte meg, amikor is *Sáfrány* Imre ellenőr igen szép beszédben méltatta a nap jelentőségét, tolmácsolta az alkalmazottak irányában tanúsított jóságáért — azok hálás köszönetét és kérte Isten áldását a közszeretnek örvendő főnök további működésére. *Schulhof* Pál könnyekig meghatva mondott köszönetet az őt ért megtiszteltetésért és kijelentette, hogy hivataltársai bizalma, mely irányában megnyilvánult, erőt ad és buzdításul szolgál a további munkára.

Bírósági áthelyezés. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy *Smál* Gyula ipolysági kir. törvényszéki albiró saját kérelmére a helybeli kir. járásbíróshoz történt áthelyezését a király megengedte.

Az országi munkás betegsegélyző- és balesetbiztosító pénztár egyik kiváló tisztviselője: *Szegfy* László titkár f. hó 28-án városunkba érkezett s itt az orvosi ügyekben értekezett a kerületi pénztár vezetőségével.

Esküvő. *Dr. Paál* Gyula balogi h. körorvos, *Paál* Gyula helybeli állami elemi isk. tanító fia mult hó 28-ikán tartotta esküvőjét néhai *György* Ferencz zsiپی ny. tanító leányával *György* Jolán balogi tanítónővel Balogon. Tanu volt a vőlegény részéről *Molnár* Gyula gyógyszerész, a menyasszony részéről *Kóós* István tanító. A templomban *Réthy* Andor ref. lelkész adta az egyházi áldást szívhez szóló szép beszéd kíséretében az új párna.

Emléktábla leleplezés. Az osgyáni róm. kath. hitközség táncmulatsággal egybekötött ünnepélyesség között leplezi le két hét múlva — vasárnap — az iskola helyiségében ama márványlapot, a melyet nagylelkű jótévő-jének: báró *Luzénszky* Henriknének tiszteletére az iskola falába helyezett. Az ünnepély d. e. 11 órakor kezdődik. Táncmulatság este 6 órakor.

Nagy idők tanuja. F. hó 27-én érdekes embert temettek a helybeli közokórházból. Az öreg *Rácz* György, a vak cigány, ki a vidéken évtizedek óta kis botocskájával tapogatva az utat járta, 98 éves korában meghalt. Egész cigánykaraván kísérte utolsó útjára az öregot.

Orvvadászok. Rozsnyó vidékéről kapjuk a hírt, hogy a kis-genesi pagonyokban vígan folyik az orvvadászat és a szomszédos grófi területet dézsmálgatja egy nadrágos társaság. Azonban most rajta vesztettek egy szarvasbikán, mert a csetneki csendőrség elcsipte a szerencsés nimródokat.

Egy anya tragédiája. Dobsina melletti gyártelepen f. hó 24-én *Kuhár* Mihály bányász felesége négy éves *András* nevű fiát pusztá kézzel agyonverte, kis leányát pedig a hátára kötve, éjfélkor Dobsinára indult, de utközben a rendőrkőr elfogta és a városháza fogházába kísérte. A fogházban *Kuhár* Mihályné a cipőzsinórral megkísérelte, hogy a kisleányt is megfojtsa, azonban a sirásra a rendőrök elősiettek és megakadályozták a kegyetlen szándékot. Az anya kihallgatásakor kijelentette, hogy

gyermekait szerette, azonban nem nézhette tovább, hogy éhezzenek. Három nap óta egy falat kenyeret sem tudott nekik adni. Egyéb kijelentései oly zavartak voltak mint egy örült emberé. Minduntalan azt hajtogatta, hogy megérkezett a megölt fia és folyton maga után hívogatja. Az elhalt fiu bonczolása f. hó 25-én ment végbe, s azon dr. *Mészáros* István királyi ügyész, *Aranyossy* rozsnyói járásbíró, dr. *Zehery* István törvényszéki és dr. *Adriányi* János dobsinai orvos vettek részt.

Véletlen halálos lövés. *Zehery* J. f. hó 22-én *Jakabcsik* Mihály 12 éves klenóczi származású cseléd és a szomszédban lakó *Brndjár* András cseléd, kik jó barátságban voltak, a vasárnap délutánt együtt töltötték, s a kertben játszottak egymással. *Brndjár*nál egy kis pisztoly volt, mely véletlenül elsült s a kis *Jakabcsik* fiunak a mellébe hatolt a golyó. A súlyosan sérült fiu állapota mindrosszabb volt, úgy, hogy kedden este beszállították az itteni közokórházba, hol azonban már nem tudtak az orvosok rajta segíteni, szerdán reggelre meghalt. A bíróság a nyomozást és vizsgálatot elrendelte s a kis fiu hullájának törvényszéki bonczolása f. hó 26-án ment végbe.

Szinészet Rozsnyón. *Mezey* Kálmán, a mi kedvelt, jó direktorunk, elsőrangú, jól szervezett társulatával — mint a rozsnyói lapokban olvassuk — a közönség lanyha érdeklődése mellett játszik Rozsnyón. Mődfellett esudálkozunk ezen, mert Rozsnyó szinpartolás tekintetében mindig jóval felülmultra Rimaszombatot. Érthetetlen, hogy mi lehet az oka a mostani közönségnek olyan jó társulattal szemben, mint a *Mezeyé*, melyet városunkban lelkesen pártfogoltak.

Pénzüntézeteki közgyűlések. Február hónap a pénzüntézeteki hónapja, mikor a vezetőségek számot adnak az előző üzletév forgalmáról, mérlegéről és eredményéről. A rimaszombati takarékpénztár és a gömörmezei nép- és iparbank február hó végén, valószínűleg 23—24-ikén tartja évi rendes közgyűlését. — A putnoki hitelbank r.-társaság február hó 9-én tartja közgyűlését.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara 12-ik irodái jelentése az 1910-ik év december haváról megjelent. *Dr. Sugár* Ignác titkár gondosan szokta összeállítani e jelentéseket, melyekben rendszeren találunk minket érdeklő közleményeket is. A mult év december havában a helybeli kir. törvényszéknél következő czéggjegyzések voltak: a) *bejegyzések:* *Rosenberg* József szatócs, fűszer- és szeszkereskedő Tornalja. *Ratkói* Ipari Hitelszövetkezet mint az orsz. központi Hitelszövetkezet tagja felszámolás alatt *Ratkó*. *Fülöp* Szász Coburg Góthai Herczeg vasgyárai czégnél *Schröder* Gyula czéggjegyzési jogosultságának törlése mellett *Galattai* Miksa és *Krajcsy* Bertalan czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. *Rosenberg* Márton tornaljai czégnél *Rosenberg* József czéggvezető törlése mellett *Rosenberg* Lipót czéggvezetői minősége bejegyeztetett. *Weisz* Károly rimaszombati czégnél *Weisz* Dávid csödbirtokosi minősége bejegyeztetett: b) *törlés:* *Ratkói* Ipari Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja *Ratkó*. A tornaljai m. kir. adóhivatal 54 K 45 fill., a rozsnyói 121 K 12 fill., a nagyrőcei 62 K 30 fill., a rimaszombati 492 K 60 fill. illetéket szállított be. — Jelenti a kamara, hogy id. *Rábely* Miklóst átiratban üdvözli királyi kitüntetése alkalmából. Közli a jelentés a kamara területén levő 1911-ben tartandó országos vásárok jegyzékét. Az iparfejlesztés című fejezetben közli a jelentés, hogy a jolsvai gubás ipartársulat a kereskedelmi miniszterhez folyamodott, kérve, hogy a III. és IV. honvédkerületben elhelyezett összes honvédsapátok legénységi ágytákaróinak mosatását e társulatra bizzák. A kérelmet a kamara pártolólággal terjesztette fel, de a honvédelmi miniszter nem tartotta teljesíthetőnek. A kamara *Csiz*, *Velkenye*, *Sajópüspöki* községek huszvizsgálati szabályrendeleteiről adott véleményét.

Putnoki vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Putnok községben a folyó évi február 2-ára eső heti vásár ez évben kivételesen folyó évi február hó 1-én, a folyó évi február hó 2-ára eső havi állatvásár ez évben kivételesen február hó 9-én, a folyó évi május

hó 25-ére eső heti vásár ez évben kivételesen május hó 24-én, a folyó évi június hó 1-re eső havi állatvásár ez évben kivételesen június hó 8-án, a folyó évi június hó 15-re eső heti vásár ez évben kivételesen június hó 14-én, a folyó évi június hó 29-ére eső heti vásár ez évben kivételesen június hó 28-án s végül a folyó évi november hó 2-ára eső havi állatvásár ez évben kivételesen folyó évi november hó 9-én tartasék meg.

Elszámolás. Rimaszombat és vidéke jót. négyesületének január 7-ki mű-estélyén befolyt: a) jegyekből 1139 K. — fill. b) felülfizetésekből 245 " — " c) *Telek* A. S. verseskönyveiből 83 " — "

Az összes bevétel tehát: 1849 K. 60 fill.
Az összes kiadás: 499 " 50 "

Maradt tiszta jövedelmük: 1355 K. 10 fill.
A felülfizetéseikért és *Telek* A. Sándor ur adományáért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki
Az elnökség.

Felülfizetések. Rimaszombat és vidéke jót. négyesületének január 7-ki műestélyén a bevételt a már közlötteken kívül *Ródos* Ignác 40 kor, dr. *Tauszk* Ferencz 5 korona felülfizetéssel emelték. — Fogadják ez uton is a jót. egyesület köszönetét!

Lakást keresek május 1-ére

három szobából állót, melyek közül legalább az egyik utcaiz legyen, a lakáshoz a szükséges mellékhelyiségek is értendők, — kívánatos, hogy sertésöl s lehetőleg házi konyhakert is tartozzék a lakáshoz.

Ajánlatok „MÁJUS” jelige alatt ezen lap kiadóhivatalához kéretnek.

Nagy műmehészet eladás.

Alulírottánál elköltözés végett eladó: egy 2000 kor. értékű nagyobbszabású műmehészet, mindentéle nagy mennyiségű felszereléseivel, potom egy harmadrész áron is alól **600 kor.-ért.** — *Kaptárok* ujak: *Neiszer-Libner* és amerikai rendszer, vörösfenyő belsejével, egész masszív szolid munka 1 és fél hüvelyk vastag deszkából készítve, télen meleg, nyáron hűvöst tartó, kívül kétszer burkolva, fonott szalmával borítva s ismét bedeszkázva, kétszer festve és egyesítő lyukakkal ellátva, **22 élő méhtörzs, erős.** — 40 darab üres mükaptár. 1000 drb beépített és kezdettel el látott talpon álló keret. *Pergető*, gyalupad, műszerek, modellek, boxisok stb.

Ugyanítt **mindenféle házibutorok**, garnitúrák, tinom ágyfák, szekrények, *Conzul-tükör* és műfestmények stb. házi felszerelések olcsó áron eladó. — Van 5 drb takarékpénztári részvény is darabja: 720 korona.

KÖVESDY GÉZA

(Tornalja. — Gömör-megye).

Bérbeadó mészárszék!

Nyustyán, a főtéren, az ujonnan épült vendéglő épületében egy fényesen berendezett **mészárszék**, hozzá **legelővel**, kedvező feltételek mellett azonnal bérbe kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos **Hrivnák István Nyustyán**.

Szélmotor

jó karban levő, jutányos áron eladó.

Czim: a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Kmetty-utca 11. sz.** alatt udvarban lévő kőből épült ház — szabad kézből eladó. — Értekezhetni özv. **Szabó Károlyné** tulajdonossal. ————— 2—2

Meghívó.

A Nagyrőczei Népbank Rész.-Társ.

t. részvényesei, Nagyrőczen. az intézet saját házában folyó 1911. évi február hó 12-ik napján délelőtt 10 órákor tartandó

évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg- és számadás jóváhagyása, s felmentvény megadása iránti határozás.
4. Tiszta jövedelem felosztása.
5. Tisztviselők fizetésének megállapítása.
6. Könyvelőnek állásában való véglegesítése.
7. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSAK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör“ közelében.

Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvétetik.

Hirdetmény.

Ad. 3779. sz. — A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 77291—1910. sz. a. kelt rendeletével elrendelvé, hogy a Miskolc—füleki és Eger—putnoki vasut vonalon lévő „Putnok“ vasuti állomás a putnoki és dienesfalai telekkönyvbéli ingatlanoknak a bemutatott tervek szerint szükséges kibővítése kisajátítási eljárás mellett is fogantatba vétessék, — midőn köztudomá-ra hozom, hogy ezen az 1881: XLI. t.-cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésére a vm. közigazgatási bizottság 3779/810. sz. határozatával én alólirott bizattam meg, s hogy a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását Putnok nagyközség közházánál a f. évi február hó 6-án d. e. 9 órákor kezdi meg s folytatni fogja addig a míg az eljárás befejezhető leend. Továbbá felhívom figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik, — felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitézött tárgyalási helyen és időben megjelenni, s a tárgyalásban részt venni saját érdekében álló feladatának ösmerje.

Rimaszombat, 1911. évi január hó 13-án.

3—3

Lukács Géza alispán,
mint a kiküldött bizottság elnöke.

:-: Rozsnyói fióküzlet :-:

mely 25 éve fennáll, kedvező feltételek mellett eladó. —————

Bővebbet:

KOHN EDE és FIA czégnél
Budapest. V. ker., Erzsébet-tér 14. szám.

Meghívó.

A Garamvölgyi Takarékpénztár részvénytársaság

1911. febr. 12-én délután 3 órákor a „Pohorella-vasgyári Tiszti Kaszinó“-ban tartja

IV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.*)

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.
2. Az 1910. évi számadások előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Nyereség felosztása.
4. Felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása 3 évre.
6. Indítványok.

Pohorella-vasgyár, 1911. január 23.

Az igazgatóság.

*) A közgyűlésen az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvényes csak akkor szavazhat érvényesen, ha részvénye legalább 30 nappal a közgyűlés előtt saját nevére iratott át.

13. A közgyűlésen csak olyan indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés megtartása előtt legalább 8 nappal az igazgatóságnál írásban beadattak.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált számadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (11—1 óráig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Eladó földbirtok.

Putnokon (Gömör-m.) 32 hold 694 □-öl elsőrendű szántóföld eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **Tikász Károly.**

1—3

Meghívó.

A Tornaljai Takarékpénztár

1911. évi február hó 14-én d. e.

10 órákor saját helyiségében tartja

38-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Tornalja, 1911. január 25.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s a felmentvény megadása.
3. Tíz igazgatósági- és öt felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.*

A közgyűlés elé terjesztendő mérleg, az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés és javaslat, a kereskedelmi törvény 198. §-a értelmében, a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet hivatalos helyiségében d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

*) Az alapszabályok 56. §-a értelmében az esetleges indítványok a közgyűlést megelőzőleg írásban adandók be az igazgatósághoz.

::: Részvények vétele. :::

Gömörmegyei pénztárczeti részvényeket veszek. — **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban. ————— 2—3

Korcsma átadás.

Férjem elhalálása folytán hajlandó vagyok Tiszolcz várostól 3 évre kibérelt ugynevezett **Myto** (Ó-vám) nevű korcsmát szabad kézből felszereléssel vagy a nélkül is másnak átadni. — Özv. **Krausz Andrásné** korcsmabérlő. ————— 1—2

Meghívó.

A Jolsvai Takarékpénztár R.-T.

1911. évi február hó 22-én délutáni 2 órákor saját helyiségében tartja

45. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére szükséges 2 tag megválasztása.
3. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről szóló vezérigazgatói jelentés.
4. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzletszámadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
5. Az osztalék megállapítása.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

7. A vegyes ülés által — a tisztviselők és szolgálta fizetésére, valamint a szolgálta özvegyének végkielégítésére — hozott javaslat iránti határozathozatal.

8. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

9. Esetleges indítványok és kérvények tárgyalása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált számadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségeiben (9—12-ig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Jolsva, 1911. január 20

Az igazgatóság.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy 45 év óta fennállott

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészüll jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbizni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érec- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszorúszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri

5—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Eladó Putnokon

100 métermázsa **takarmányrépa**,
Egy kazal **lóhere**,
Egy kazal **buzaszalma**,
53 darab szőlő **tölgyfa**. — Értekez-
hetni a tulajdonos 1-3

: TIKÁSZ KÁROLYLYAL. :

Hirdetmény.

6517—1910. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Rimaszombati Takarékpénztár végrehajthatónak Jénei József és neje Hubay Katalin végrehajtást szenvedő elleni 1734 kor. tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §-ai értelmében a Rimaszombati Kir. Törvényszék területén levő Jéne községben tekvő s a jénei 38 számú tjkvben foglalt A. I. 4., 5. sorsz. 271, 275. hrsz. szőlő ingatlanból A. 4., B. 3., 6. alatt bevezetett Jénei József 34/72 jutalékára — 2 korona,

ugyanannak a jénei 71. sztjkönyvben foglalt A. I. 5., 6., II. 1—5. sorsz. alatti ingatlanból B. 8. alatti $\frac{1}{10}$ -rész jutalékára 213 korona,

ugyanannak a jénei 81. sztjkvben foglalt A. I. 2—5., 8. sorsz. 148., 271., 275., 303., 385. hrsz. ingatlanokból B. 6. alatti jutalékára $\frac{3}{4}$ -ed rész jutalékára 138 korona,

ugyanannak a jénei 338. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 391. hrsz. alatti ingatlanból B. 2. alatti 34/72 rész jutalékára 72 korona,

a jénei 339. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 391 hrsz. ingatlanból Jénei József B. 4. alatti $\frac{1}{2}$ ingatlanára, 71 korona,

ugyanannak a jénei 346. sztjkvben foglalt A. I. 2., 3., 5. sorsz. 303., 361., 360/a hrsz. ingatlanból B. 1. alatti $\frac{3}{5}$ ingatlanára 208 kor.,

ugyanannak a jénei 351. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 148. hrsz. alatti ingatlanból B. 1., 4. alatti $\frac{4}{5}$ jutalékára 102 korona,

ugyanannak a jénei 352. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. alatti ingatlanból B. 2., 5. alatti 52/72 sorsz. jutalékára 105 korona,

ugyanannak a jénei 405. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 303. hrsz. alatti ingatlanból B. 2., 4., 6. alatti 34/72. jutalékára, 110 korona,

továbbá Jénei József és neje Hubay Katalinnak a jénei 353. sztjkvben foglalt A. I. 1—2. sorsz. 360., 361. hrsz. alatti ingatlanokból B. 2., 5., 6. alatti 34/72-ed rész jutalékára 494 korona

és ugyanannak a jénei 354. sztjkvben foglalt A. I. 1—2. sorsz. 360., 361. hrsz. alatti ingatlanból B. 4—6. alatti $\frac{1}{5}$ jutalékukra, 132 korona, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, s annak megtartására határnapul **1911. évi márczius hó 10-ik napjának d. e. 10 óráját Jéne** községébe a községi bíró házába tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 20 fillt., 21 K 30 fillt., 13 korona 80 fillért, 7 kor. 20 fillért, 7 kor. 10 fillért, 20 kor. 80 fillért, 10 korona 20 fillért, 10 korona 50 fillért, 11 kor., 49 korona 40 fillért. 13 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 1910. évi december hó 18-ik napján.

Mészáros s. k., kir. tvszéki bíró.

MEGHIVÓ.

Az Ózdi Takarékpénztár Részvénytársaság

f. évi febr. hó 19-én d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja

VI-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Ózd, 1911. január 18-án.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése. — 2. A mérleg és zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása. — 3. Az 1910. évi nyereség felosztása iránti határozat. — 4. Felmentvények megadása. — 5. Ruttkay Jenő igazgatósági tag lemondásának előterjesztése. — 6. Esetleges indítványok.

Tudomásul. Alapszabály 9. §. A szavazás élőszóval történik, esupán nők, kiskorúak és jogi személyek gyakorolhatják szavazati jogukat meghatalmazott által. — 10. §. A közgyűlésen jogérvényes határozat hozatalára legalább 15 részvényes tagnak, kik az összes részvények $\frac{1}{2}$ -ét képviselik, — jelenléte szükséges. Ha annyi részvényes nincs jelen, 8 napon belül új közgyűlés hívandó egybe, mely a részvétlenség miatt határozatképtelen volt közgyűlésre kitézött tárgyak felett, tekintet nélkül a megjelentek és az általuk képviselt részvények számára, határozatképes lesz. A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki részvényeit legalább **14 nappal** a közgyűlés előtt a társaság könyveiben nevére iratta és részvényeit a még nem esedékes szelvényekkel együtt — a közgyűlés előtt,

az igazgatóság által a meghatározott és a meghívóban közzétett helyeken, vagy pedig a **társaság pénztáránál bemutatta.** Ily részvényesek, minden őket tulajdonjogilag megillető részvény után egy szavazattal bírnak; azonban száznál több szavazatot saját nevükben, s ugyancsak száznál több szavazatot meghatalmazás alapján egy személy nem gyakorolhat. Meghatalmazott csak részvényes lehet.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt a keresek törvény rendelkezése szerinti közzététel czéljából az intézet helyiségében tétetik ki s ott a mai naptól a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Szavazati igazolvány, évi mérleg és jelentés folyó évi január 18-tól az intézet helyiségében átvehető.

Mérleg-számla 1910. december 31-én.

Vagyon	korona	fill.	Teher	korona	fill.
Pénztári készlet	25688	99	Részvénytőke	200000	—
Váltó-tárca	842754	12	Tartaléktőke*	28597	20
Kötvény-tárca	749130	—	Betét	1041473	61
Zálog állomány	2535	—	Folyó-számla	106459	27
Felszerelés	1702	39	Visszszámítás	241794	35
Adósok	35105	—	Osztalék (fel nem vett)	252	—
Óvasköltség	208	28	Betéti kamat adó	2330	82
Átmeneti kamatok	8948	36	Átmeneti kamatok	16834	85
			Nyereség:	28330	04
			*Az idei dotációval együtt 400444 K		
	1666072	14		1666072	14

Veszteség-nyereség számla 1910. december 31-én.

Kiadás	korona	fill.	Bevétel	korona	fill.
Üzletköltség	5629	35	Váltó-kamat	56795	15
Fizetések	6440	—	Kötvény-kamat	49821	97
Lakbér	2025	—	Zálog-kamat	536	01
Visszszámítási kamat	12853	63	Késedelmi kamat és egyebek	4332	57
Folyó-számla kamat	4716	46			
Betéti kamatok	42720	96			
Betéti kamatadó	4272	09			
Adó	4309	02			
Leírás:					
Szerelvényénél 1891'54 K 10% értékesök.	189	15			
Nyereség:	28330	04			
	111485	70		111485	70

Kelt Ózdon, 1910. évi december hó 31-én.

Rajzinger Antal s. k., pénztárnok. Rajzinger Imre s. k., elnök. Ebergényi Dénes s. k., főkönyvelő.

Zsary Gy. s. k., Török I. s. k., Grosz D. s. k., Friedländer Sámuel s. k., Grosz Miksa s. k., Abel Gy. s. k.

igazgatósági tagok.

Jelen mérleg-számla és veszteség-nyereség számla ugy a fő- mint a mellékkönyvekkel megegyezik.

Felügyelő-bizottság:

Weiner József s. k., Glozer Rezső s. k., Gallo Miksa s. k.

Megbízható ügynökök felvételnek.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletfeleinek. — T. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkéretnek, hogy javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék.

Megbízható ügynökök felvételnek.